

Grensblokkade 'is erger dan de aardbeving van april'

Nepal heeft een periode van vele aardbevingen achter de rug. Onlangs was er weer een schok te voelen met een kracht van 5.5 op de schaal van Richter. Het land is bezig met de wederopbouw. Het wordt de veerkrachtige Nepalezen wel erg moeilijk gemaakt. De politieke situatie verslechtert voortdurend. De problemen aan de grens met India zijn hebben een zeer negatieve werking op de gehele economie.

Reportage Nepal

Woedende Nepalezen doorbraken vrijdag een maandenlange blokkade van de Indiase grens. Protesterende Madhesi hebben het land vrijwel lamgelegd.

Door onze correspondent Joeri Boom

Kathmandu

'We staan hier met zijn allen als sukkels in de rij. Niemand doet iets tegen de blokkade. Waarom laten we één groep ons land platleggen?' Suwicha Swestha's donkere ogen schieten vuur onder haar brommerhelm. Ze wacht al uren in een honderden meters lange rij bij een benzinstation, om vijf liter benzine te mogen tanken voor haar scooter. „Elke week is het afwachten of er benzine wordt gedistribueerd. En dit duurt nu al vijf maanden.” Zonder dat ze het weet nemen op dat moment, vrijdagavond, woedende Nepalezen het recht in eigen hand. Met geweld doorbreken ze de blokkade van de grensovergang met India bij Birgunj, in het zuiden van het land. Samen met gedupeerde Indiase handelaren steken ze de tenten van de demonstrerende Madhesi in brand en breken de bamboeversperringen af. De demonstranten vluchten onder een regen van stenen.

Met hun actie protesteerden de Madhesi, etnische laaglandbewoners verwant aan de Indiërs aan de overzijde van de grens, tegen de nieuwe Nepalese grondwet. Die zou discriminatie van de groep in stand houden en leiden tot overheersing door de bewoners van de bergregio's van Nepal. Ze kozen de perfecte plek voor hun blokkade: via de grensovergang bij Birgunj komt 70 procent van alle import het land binnen. Het is de enige grenspost met een weg die zware vracht- en tankwagens aankan.

Nadat de blokkade was doorbroken rolden het hele weekeinde Indiase tankwagens met benzine, diesel en kookgas Nepal binnen. Zo'n 4.000 vrachtwagens hadden ruim 4,5 maand bij de grensovergang gestaan.

In Kathmandu is een dag na het doorbreken van de blokkade nog geen verbetering merkbaar. In een tentenkamp in de wijk Chuchepati bakt Razu Lama visjes op een houtvuurtje. Net als honderden anderen verblijft hij al sinds de zware aardbeving van 25 april vorig jaar in een geïmproviseerde tent. „Er is geen kookgas. De regering distribueert halfgevolle cilinders, maar die zijn veel duurder dan voor de blokkade.

Dat kunnen we niet betalen.” Zijn bejaarde vader en zijn vrouw met hun zoontje van vier maanden warmen zich aan het houtvuur.

Bij de aardbeving vielen bijna negenduizend doden. Bijna een miljoen huizen werden verwoest. Toch vindt Bhawani Rana, vicevoorzitter van de Nepalese federatie van kamers van koophandel, de blokkade erger voor Nepal dan de aardbeving. „Ruim 2.200 bedrijven zijn gesloten en meer zullen volgen. De aardbeving was een klap, maar de blokkade is een langzame verwurging. We waren ons aan de armoede aan het ontworstelen, maar nu gaan we twintig jaar terug in de tijd.” Volgens Rana kost de blokkade het Nepalese bedrijfsleven dagelijks ruim 16 miljoen euro.

Cecilia Keizer, directeur van de Nepalese tak van hulporganisatie Oxfam, vertelt in haar kantoor dat de blokkade de hulp na de aardbeving ernstig belemmert. „Wij hebben een deel van ons werk tijdelijk moeten staken omdat we geen brandstof hadden. Winterpakketten staan nog in containers aan de grens.” Soms waren ngo's gedwongen dure, gesmokkelde benzine te kopen – een aanslag op het budget. Ook is er gebrek aan medicijnen: in Kathmandu raken insuline en bloeddrukverlagers op. In oktober beschuldigde Nepal India ervan achter de blokkade te zitten. Dat zou de verwante Madhesi willen steunen en via de grondwetswijzigingen greep op Nepal willen houden. India ontkent de beschuldigingen. Maar het land ziet Nepal niet graag in de invloedssfeer van China komen, Nepals andere buurstaat.

„Geloof niet wat ze zeggen over de Madhesi”, roept een man die bijna aan de beurt is voor zijn benzinerantsoen. Hij duwt zijn motor naar de pomp. „India wil ons overheersen. Ze laten ons niet eens reservoirs bouwen om de olie die ze ons verkopen te kunnen opslaan.”

Het is onzeker of de grensovergang openblijft: de radicaalste Madhesi zeiden die opnieuw te willen blokkeren. Rustig maar vastberaden vertelt Tula Narayan Shah, van de Nepal Madhesh Foundation, dat de Madhesi recente aanpassingen van de grondwet niet accepteren, ook al waren die juist bedoeld als concessie. „Alles is erop gericht ons te marginaliseren. Wij verdedigen ons. En wij hebben zelf ook te lijden onder de blokkade.”

De radicaalste Madhesi willen de grensovergang opnieuw blokkeren